IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii (nr 112)**

z dnia 6 lipca 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii (nr 112)

6 lipca 2023 r.

Komisja Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii, obradująca pod przewodnictwem posła **Jana Grabca (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie rządowego projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w Internecie (druk nr 3282).

W posiedzeniu udział wzięli: **Paweł Lewandowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji wraz ze współpracownikami, **Barbara Socha** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Szymon Giderewicz** zastępca dyrektora Departamentu Prawnego Ministerstwa Sportu i Turystyki wraz ze współpracownikami, **Piotr Dobrzyński** zastępca dyrektora Departamentu Nowych Technologii w Sporcie i Informatyki Ministerstwa Sportu i Turystyki wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Majewska** zastępca dyrektora Departamentu Oceny Inwestycji Ministerstwa Zdrowia wraz ze współpracownikami, **Anna Skowrońska-Kotra** zastępca dyrektora Departamentu Prawnego Ministerstwa Zdrowia wraz ze współpracownikami, **Iwona Kocemba** radca w Departamencie Podatków Dochodowych w Ministerstwie Finansów, **Magdalena Gugała** naczelnik w Departamencie Prawnym Urzędu Komunikacji Elektronicznej wraz ze współpracownikami, **Jerzy Straszewski** prezes Zarządu Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej wraz ze współpracownikami, **Stefan Kamiński** prezes Zarządu Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji wraz ze współpracownikami, **Andrzej Dulka** prezes Zarządu Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji wraz ze współpracownikami, **Paweł Wołoch** prezes Zarządu Związku Telewizji Kablowych Izba Gospodarcza wraz ze współpracownikami, **Magdalena Bublewicz** kierownik do spraw regulacyjnych i public affairs Związku Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska wraz ze współpracownikami, **Artur Kowalski** przewodniczący Związku Zawodowego Pracowników Telekomunikacji i IT Solidarność ’80 – Konfederacja Solidarność ’80 oraz **Radosław Nielek** stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Magdalena Krzymowska** i **Wioletta Więciorkowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Wojciech Miller** i **Przemysław Sadłoń** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Otwieram posiedzenie Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności, Nowoczesnych Technologii.

Stwierdzam kworum. Witam posłów oraz gości biorących udział w posiedzeniu. W szczególności witam pana ministra Pawła Lewandowskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Cyfryzacji wraz z zastępcą dyrektora Departamentu Telekomunikacji Tomaszem Opolskim i panią Agnieszką Chruszcz, naczelnikiem Wydziału Prywatności w Komunikacji Elektronicznej. Przedstawicieli urzędu komunikacji elektronicznej w osobie pani Magdaleny Gugały i pana Kamila Klimkiewicza. Przedstawicieli Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w osobie pani minister Barbary Sochy, podsekretarz stanu. Ministerstwo Sportu i Turystyki reprezentują Szymon Giderewicz, Piotr Dobrzyński i Mateusz Łach. Witam serdecznie. Ministerstwo Zdrowia reprezentuje pani Małgorzata Majewska, Anna Skowrońska-Kotra i Dominika Kais-Kamińska. Ministerstwo Finansów reprezentuje pani Iwona Kocemba. Polską Izbę informatyki telekomunikacji reprezentuje pan prezes Andrzej Dulka i pan Emil Kędzierski. Polska Izba Komunikacji Elektronicznej reprezentowana jest przez pana Krzysztofa Pstronga i pana Tomasza Bukowskiego. Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza

reprezentowany jest przez prezesa Pawła Wołocha oraz pana Artura Zakrzewskiego. Związek Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska jest reprezentowany jest przez panią Magdalenę Bublewicz i Teresę Wierzbowską. Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji jest reprezentowana przez pana Stefana Kamińskiego, prezesa tejże izby. Forum Związków Zawodowych reprezentuje pan Artur Kowalski. Witam także stałego doradcę Komisji, pana Radosława Nielka.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie rządowego projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w internecie (druk nr 3282). Czy są uwagi do porządku dziennego? Wobec niezgłoszenia wniosków do porządku dziennego stwierdzam jego przyjęcie.

Czy teraz jest właściwy moment? Rozumiem, że pan minister chciałby zabrać głos w sprawie projektu ustawy. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji Paweł Lewandowski:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Pierwsze czytanie już było jakiś czas temu, więc pozwolę sobie bardzo krótko przypomnieć istotę tegoż projektu.

Projekt odpowiada na obecne zagrożenia dla małoletnich wynikające z łatwego dostępu do treści pornograficznych. Raport NASK „Nastolatki wobec pornografii cyfrowej" z października 2022 roku ukazał niepokojącą skalę tego zjawiska. Co istotne, aż 32% badanych miało pierwszy kontakt z tymi treściami wskutek przypadkowego natknięcia się na nie. Obniża się średnia wieku, w którym małoletni uzyskują dostęp do pornografii – obecnie do 11 roku życia. Treści pornograficzne dostępne w Internecie wymieniane są jako jeden z głównych czynników mających negatywny wpływ na psychikę i zdrowie małoletnich. 60% nastolatków wskazało, iż ich rodzice nie kontrolują, czy ich dzieci oglądają treści pornograficzne w Internecie. W związku z tym głównym celem ustawy jest przekazanie rodzicom wiedzy o możliwościach skorzystania z ochrony rodzicielskiej oraz rozpropagowanie jej przy pomocy dostawców Internetu. Z tym problemem mierzy się nie tylko Polska, ale także inne kraje.

Główne założenia ustawy. Przewidujemy, że dostawca Internetu będzie miał obowiązek oferowania swoim abonentom możliwość prostego i bezpłatnego skorzystania z usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w Internecie. Usługa będzie udostępniana jedynie na żądanie abonenta. Dostawcy będą ponadto obowiązani proponować przed zawarciem umowy skorzystanie z tej usługi. Będą też zamieszczać stosowne informacje o udostępnionej usłudze na swojej stronie internetowej i corocznie w raporcie przekazywanym ministrowi informatyzacji. Podkreślenia wymaga to, że w ramach raportu nie będą przekazywane żadne dane osobowe, a jedynie dane statystyczne niezbędne do oceny skuteczności ustawy. Ustawa nakłada również nowe obowiązki w zakresie prowadzenia działań edukacyjno-informacyjnych na ministra informatyzacji oraz ministra rodziny. Przewidziano także rekompensaty dla dostawców Internetu w postaci możliwości odliczenia od podstawy opodatkowania przy podatku dochodowym wydatków poniesionych na wdrożenie usługi ograniczania dostępu do treści pornograficznych w internecie. Projekt nie narzuca przy tym sposobów wdrożenia usługi i konkretnych rozwiązań, pozostawiając ich wybór dostawcom. W ten sposób dostawcy dostosują wybrane środki do swoich możliwości technicznych, organizacyjnych oraz finansowych. Ustawa nadaje ministrowi informatyzacji uprawnienia kontrolne oraz możliwość nakładania kar pieniężnych. Nakładanie kar ma być jednak fakultatywne i uzależnione od charakteru i zakresu naruszenia. Zasadniczo minister nie będzie miał dostępu do danych osobowych w ramach kontroli, z wyjątkiem sytuacji, gdy kontrola zostanie wszczęta z inicjatywy abonenta w jego indywidualnej sprawie.

Nowymi obowiązkami w zakresie ograniczenia dostępu do treści pornograficznych objęto również przedsiębiorców udostępniających sieci Wi-Fi jako działalność dodatkową do działalności głównej – na przykład w sklepach, w salonach kosmetycznych czy w kawiarniach. Ustawa jest zgodna z prawem unijnym, w tym dyrektywą o handlu elektronicznym czy rozporządzeniem w sprawie otwartego Internetu. Dotyczy bowiem usług świadczonych bez wynagrodzenia oraz nie nakłada generalnego odgórnego obowiązku

blokowania treści pornograficznych. Blokowanie odbywa się wyłącznie na żądanie abonenta i dotyczy stron tego samego rodzaju.

Ponieważ prawdopodobnie pojawiłyby się w dzisiejszej dyskusji argumenty, które również były poruszane podczas posiedzenia Sejmu, to ja w skrócie się odniosę do tych kwestii, które już były omawiane podczas posiedzenia Sejmu. Jedną z kwestii był nieprecyzyjny zakres definicji treści pornograficznych i cel wprowadzenia. Definicje wprowadzono na skutek postulatów zgłaszanych w czasie konsultacji społecznych i uzgodnień, między innymi przez przedsiębiorców. Ma na celu zwiększenie jasności obowiązków w zakresie ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w Internecie. Pomocne w interpretacji będzie przy tym orzecznictwo Sądu Najwyższego zapadłe na gruncie prawa karnego. Treść definicji bazuje na regulacjach międzynarodowych, w tym unijnych.

Niedostateczna działalność edukacyjna i informacyjna w zakresie administracji publicznej. Zastrzeżenia w tym zakresie należy uznać za nieuzasadnione. Zorganizowano bowiem dotychczas szereg kampanii edukacyjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa małoletnich w Internecie i ochrony przed nieodpowiednimi treściami, czego przykładem jest kampania informacyjno-edukacyjna „Klikam z głową #keepCTRL" oraz kampania „Ja online".

Ponadto należy wskazać na działania konferencyjne, szkolenia i seminaria NASK. W ramach tych działań Polskie Centrum Programu Safer Internet NASK oraz Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę przeprowadziły kampanię „Chroń dziecko w Internecie". Resort cyfryzacji zorganizował kampanię „Nie zagub dziecka w sieci", w ramach której publikowane były m.in. spoty telewizyjne i informacje dotyczące ochrony dzieci w Internecie, cyberprzemocy, możliwych do wykorzystania aplikacji kontroli rodzicielskiej. W ramach NASK działa Dyżurnet, zespół ekspertów będący punktem kontaktowym do zgłaszania między innymi nielegalnych treści w Internecie związanych z seksualnym wykorzystywaniem dzieci. Funkcjonuje również OSE IT Szkoła, która zawiera nieograniczony dostęp do bezpłatnych kursów e-learningowych, między innymi z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu.

Ministerstwo jest również świadome istnienia innych zagrożeń dla małoletnich w Internecie – bo był taki zarzut, że zakres ustawy jest zbyt wąski. Jednakże rozszerzenie projektowanych przepisów na te inne obszary, jak na przykład dostęp do stron zawierających przemoc czy sprzedaż alkoholu, wymagałaby odrębnych analiz, w tym wpływu na skorelowane z tą tematyką regulacje. Inne zagrożenia takie jak seksualne wykorzystywanie nieletnich czy grooming są przedmiotem odrębnych prac na forum unijnym. Procedowane jest obecnie w tej materii rozporządzenie CSAM. W pracach tych aktywnie bierze udział Polska.

Kolejnym zarzutem takim najpoważniejszym – bo my tylko do najważniejszych się odnosimy teraz – był brak wykorzystania rozwiązań z innych krajów, Francji, Wielkiej Brytanii w zakresie weryfikacji wieku. Rozwiązania proponowane w innych krajach wprowadzają właśnie – w tych, co wymieniłem – wymóg weryfikacji wieku… To jest ważne, proszę państwa, bo to są, to jest jeden z zarzutów...

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Przepraszam, panie ministrze. Poproszę państwa o uwagę.

Podsekretarz stanu w MC Paweł Lewandowski:

Te rozwiązania, które były proponowane w innych krajach wprowadzające wymóg weryfikacji wieku na stronach z treściami pornograficznymi, okazują się mało skuteczne i podatne na nieprawidłowości. We Francji w praktyce blokowanych jest zaledwie kilka stron, zaś wymóg należytej weryfikacji wieku, wiąże się z naruszeniem prywatności osób fizycznych i innych danych osobowych. Ponadto prowadzić może do oszustw – rozwiązanie polegające na przesyłaniu skanu dowodu osobistego innej osoby przez dziecko. Powierzenie przetwarzania danych osobowych stronom pornograficznym stanowi poważne niebezpieczeństwo dla ochrony danych osobowych. Brakuje przy tym sprawdzonych mechanizmów weryfikacji wieku. Na tę chwilę istnieją prototypy rozwiązań rekomendacji ze strony francuskich organów, ale nie gwarantują one obecnie pełnego bezpieczeństwa. Rekomenduje się zatem wykorzystanie usług tak zwanych zaufanych

stron trzecich, nie określając jednak zasad ich działania, kwestii kosztów utrzymania usług bezpieczeństwa i certyfikatów.

Inne zmiany, które są wprowadzane w ustawie, to między innymi realizacja zapisów strategii Unii Europejskiej na rzecz praw dziecka, w związku z czym wprowadzono przepisy określające sposób ewidencji „Sportowe talenty", jak i przetwarzania tych danych. Celem jest monitorowanie sprawności fizycznej w związku z niekorzystną sytuacją w zakresie aktywności i sprawności fizycznej polskich dzieci. W ewidencji znajdują się wyniki obowiązkowych testów sprawnościowych przeprowadzone przez nauczyciela wychowania fizycznego. Projektowana ustawa wprowadza również niezbędne instrumenty w zakresie ochrony zdrowia, ułatwiające wizytę u psychologa czy utrzymujące należyte dodatki dla ratowników medycznych za pracę w porze nocnej i w niedziele. Mając na uwadze powyższe, proszę o przyjęcie projektu ustawy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Czy są wnioski przed przystąpieniem do rozpatrywania projektu ustawy? Bardzo proszę, panie przewodniczący. Pan przewodniczący Grzegorz Napieralski.

Poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Jeżeli mogę. Pan minister zobowiązał się w czasie naszej dyskusji w Sejmie – przepraszam, że tak bezpośrednio do pana ministra – do wyjaśnienia sprawy tamtych paragrafów, które tak są trochę w tej ustawie wpisane… Pan nie chciał wtedy odpowiadać i to zrozumiałe, ale jesteśmy na posiedzeniu Komisji… Gdyby pan jeszcze wyjaśnił, dlaczego one się pojawiły. Bo moim zdaniem nie mają żadnego sensu i związku z tą ustawą, której nie krytykuję. Tylko strasznie się dziwię.

Podsekretarz stanu w MC Paweł Lewandowski:

Oczywiście. Przede wszystkim chodzi prawdopodobnie o rejestr talentów. Otóż w tej chwili przygotowywana w Ministerstwie Sportu i Turystyki jest całościowa ustawa dotycząca sportu i taka dziedzinowa ustawa. Natomiast wiemy, że oni nie zdążą przed 1 września br. ze swoimi przepisami dotyczącymi ewidencji talentów sportowych, a nasza ustawa miałaby wejść w życie 1 września, czyli wraz z początkiem roku szkolnego. W związku z powyższym, ponieważ kwestia dotyczy również ministra cyfryzacji, ponieważ jest to wprowadzenie nowego rejestru, zgodziliśmy się, aby w ramach naszego przedłożenia zawarte były także przepisy dotyczące tego. Po pierwsze dlatego, że dotyczą dzieci – tak samo jak ta ustawa. Po drugie dlatego, żeby mogła wejść wraz z rozpoczęciem nowego roku szkolnego. To były główne powody, dla którego wzięliśmy te przepisy również do nas.

Chciałem tutaj jeszcze podnieść taką kwestię, że te przepisy się nie pojawią w naszej ustawie wprost, tylko one zajmą swoje odpowiednie miejsce w ustawie matce – dziedzinowej. Każdy, kto będzie chciał je znaleźć, znajdzie je w ustawie matce, której, jak rozumiem, tekst jednolity, wyda marszałek Sejmu po przyjęciu tejże ustawy. Ten tekst jednolity będzie oczywiście zawierał również te przepisy.

Pozostałe przepisy dotyczą także kwestii psychologicznych. Wychodzimy z medycyny, ponieważ pornografia jest kwestią dotyczącą młodzieży, która powoduje niekorzystne problemy psychologiczne i psychiczne. W związku z powyższym również i w tym przypadku, z powodów takich samych jak w przypadku ministra sportu postanowiliśmy je włączyć w zakres tego przedłożenia. To już było od początku w zakresie przedłożenia rządowego. To nie były przepisy, które zostały dołączone w trakcie prac sejmowych. W związku z powyższym one wszystkie są zgodne z zasadami legislacji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Dziękuję. Bardzo proszę, pan przewodniczący.

Poseł Grzegorz Napieralski (KO):

Dziękuję bardzo, panie ministrze, za te wyjaśnienia. One mnie akurat nie przekonują do tej filozofii myślenia. Bo jednak ta ustawa jest na tyle ważna, na tyle istotna i na tyle szczegółowa, że jednak dołączenie tych – moim zdaniem niezgodnych z ideą tej ustawy – przepisów nijak się do tego ma. Natomiast, żeby już nie prowadzić jakiejś polemiki, ja mam taki wniosek… Dobrze, oczywiście.

Podsekretarz stanu w MC Paweł Lewandowski:

Była pozytywna opinia Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki do tych przepisów.

Poseł Grzegorz Napieralski (KO):

To i tak nie zmienia mojego zdania. Panie ministrze, panie przewodniczący, uważam i jestem do tego bardzo przekonany... Ponieważ otrzymaliśmy bardzo wiele informacji i opinii dotyczących tej ustawy z izb gospodarczych, które zrzeszają operatorów, ponieważ otrzymaliśmy bardzo wiele informacji od różnego rodzaju stowarzyszeń, że jednak ta ustawa, która jest potrzebna, jest konieczna, nie do końca w ich przekonaniu może spowodować ochronę tych, których chcemy chronić – czyli dzieci. Dla mnie jest najważniejsze – sam jestem ojcem dwójki dzieci – żeby była jasność. Ja bym złożył propozycję, aby przeprowadzić wysłuchanie publiczne i po prostu odbyć poważną debatę ekspercką. Z takim wnioskiem panie przewodniczący, do pana się zwracam i odpowiedni wniosek na piśmie składam.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Dziękuję bardzo. Proszę o odniesienie się do wniosku.

Podsekretarz stanu w MC Paweł Lewandowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, ta ustawa nie powstała w ostatniej chwili. Ta ustawa powstawała dosyć długo. Była konsultowana z podmiotami społecznymi. Przeszła normalny proces legislacyjny. Nie było żadnych skrótów. Wszyscy, którzy mieli się wypowiedzieli, wypowiedzieli się, uwzględniliśmy w zasadzie prawie każdą uwagę, która była zgłaszana. A jedynym powodem, dla którego ta ustawa jest kłopotem dla niektórych operatorów, jest fakt, że muszą podjąć jakieś dodatkowe działania leżące po ich stronie. Przy czym my, biorąc pod uwagę, że to niesie za sobą również koszty, wprowadziliśmy mechanizm rekompensaty za koszty, które zostały poniesione.

Przedłużanie wprowadzenia tej ustawy, wprowadzeniem konsultacji społecznych, jest według mnie niepotrzebne i nie zrealizuje głównego celu. Bo my chcieliśmy, żeby ta ustawa weszła jak najszybciej, najlepiej od 1 września. W mojej ocenie wprowadzenie wysłuchania publicznego jest wyłącznie niepotrzebnym wydłużeniem, które nie zrealizuje tego celu. Natomiast my chcielibyśmy przypomnieć, że od 1 września młodzież będzie dostawała laptopy w ramach programów rządowych wspieranych przez Unię Europejską. Chcieliśmy, żeby rodzice, którzy już te laptopy dostaną – często to może być pierwszy laptop dla takiego dziecka – od razu mieli taką możliwość, by ewentualnie móc zablokować treści niedozwolone także na nich. Jeżeli my będziemy procedować za długo tą ustawę, to istnieje duże prawdopodobieństwo, że nie będą mieli tego narzędzia na czas. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jan Grabiec (KO):

Dziękuję bardzo za opinię. Wniosek dotyczący trybu pracy Komisji został złożony. W związku z tym przejdziemy do głosowania. Wniosek o wysłuchanie publiczne.

Działając na podstawie art. 70 ust. 3 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej wnoszę o przeprowadzenie wysłuchania publicznego rządowego projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w Internecie. Jednocześnie proponuje wyznaczenie daty wysłuchania publicznego na dzień 12 września 2023 r. o godzinie 12:00 w sali kolumnowej, w gmachu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Kto z państwa, członków Komisji, jest za przyjęciem tego wniosku? Proszę o naciśnięcie przycisku. Bardzo proszę o zalogowanie się, jeśli ktoś jeszcze nie jest zalogowany. Trwa głosowanie. Kto jest przeciwny? Kto się wstrzymał się od głosu?

Czy wszyscy posłowie obecni na sali wzięli udział w głosowaniu? Czy ktoś ma kłopot?

Zamykam głosowanie w takim razie. Bardzo proszę o podanie wyniku.

Głosowało 17 członków Komisji. Za wnioskiem 9, przeciw 8, nikt się nie wstrzymał. Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek o wysłuchanie publiczne.

Dziękuję państwu bardzo za udział w posiedzeniu Komisji.